

Tannlegen i medisins tjeneste - Generell helse omfatter også oral helse

Asbjørn Jokstad

Institutt for klinisk odontologi

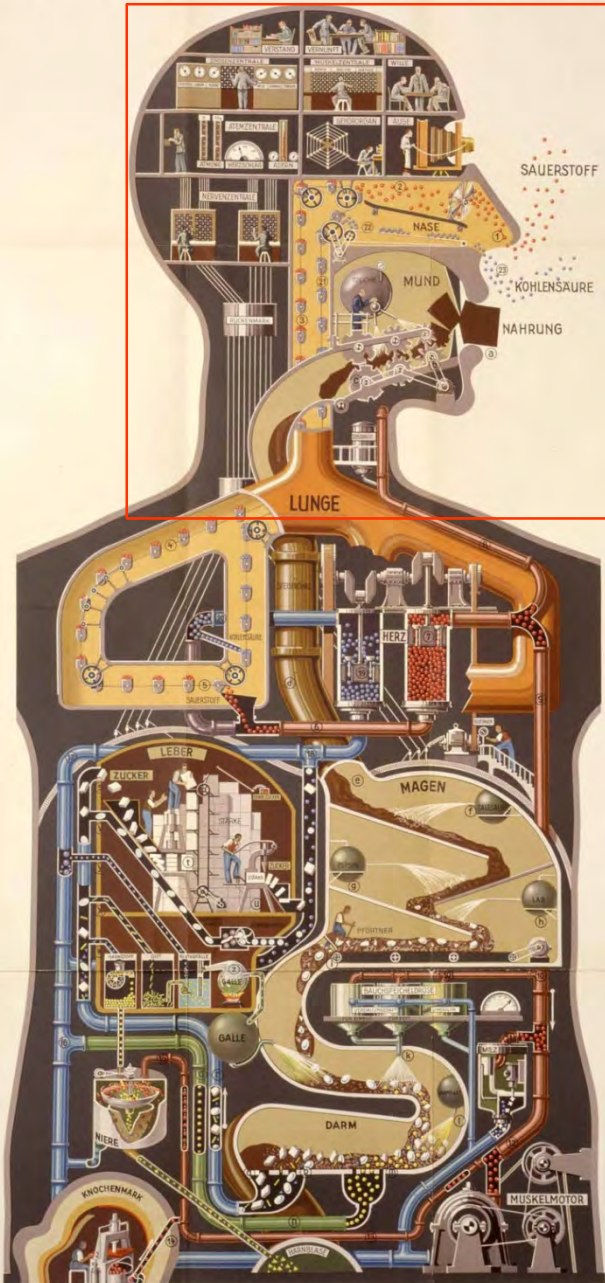
Tema

- Hva er helse, sykdom og “behandling”?
- Munnhulen som et speil av generell helse
- Mangelfull oral helse – hvordan affiseres generell helse?
- Folkehelsearbeid i tannhelsetjenesten

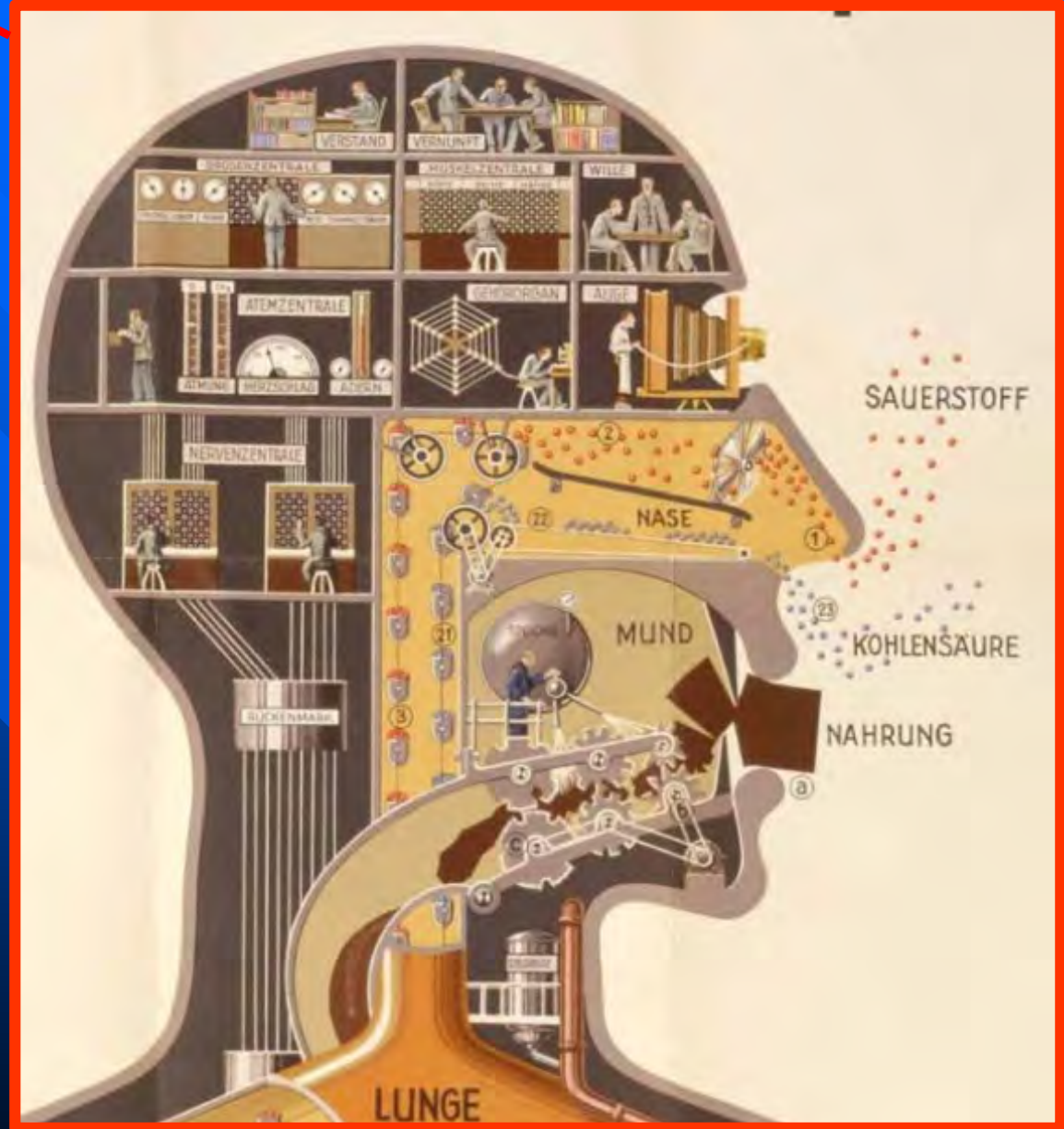

**HVA ER HELSE OG HVA ER
SYKDOM?**

Der Mensch als Industriepalast

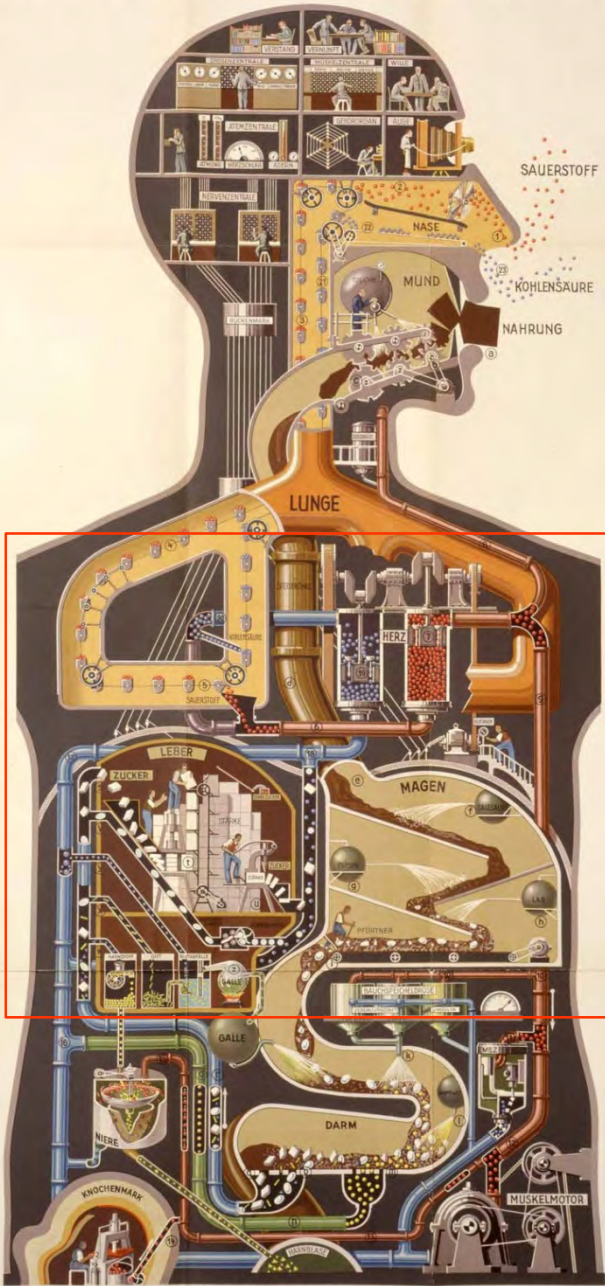

Mennesket som en kroppsmaskin

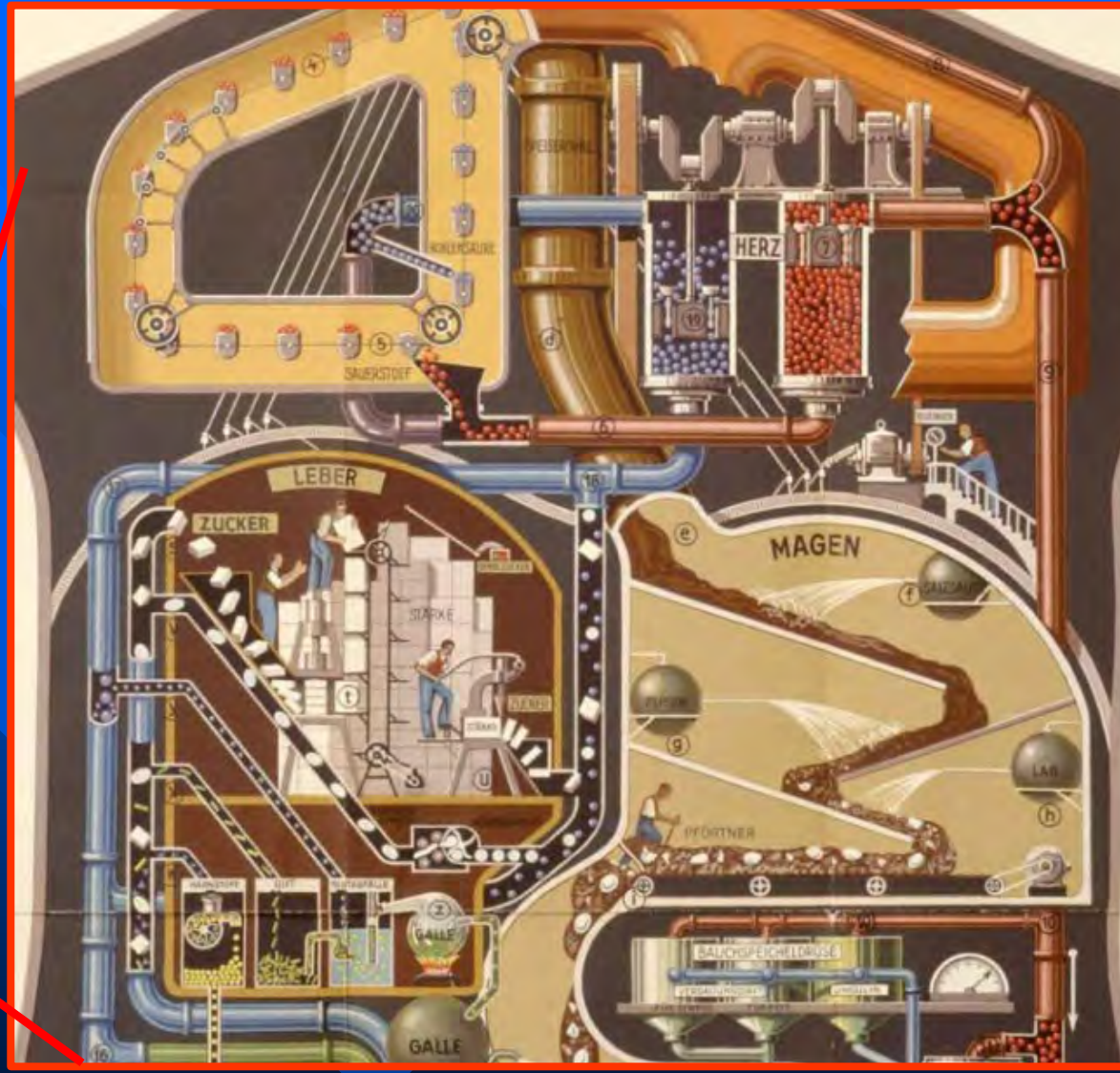
Opprinnelse: Fritz Kahn, 1927

Der Mensch als Industriepalast

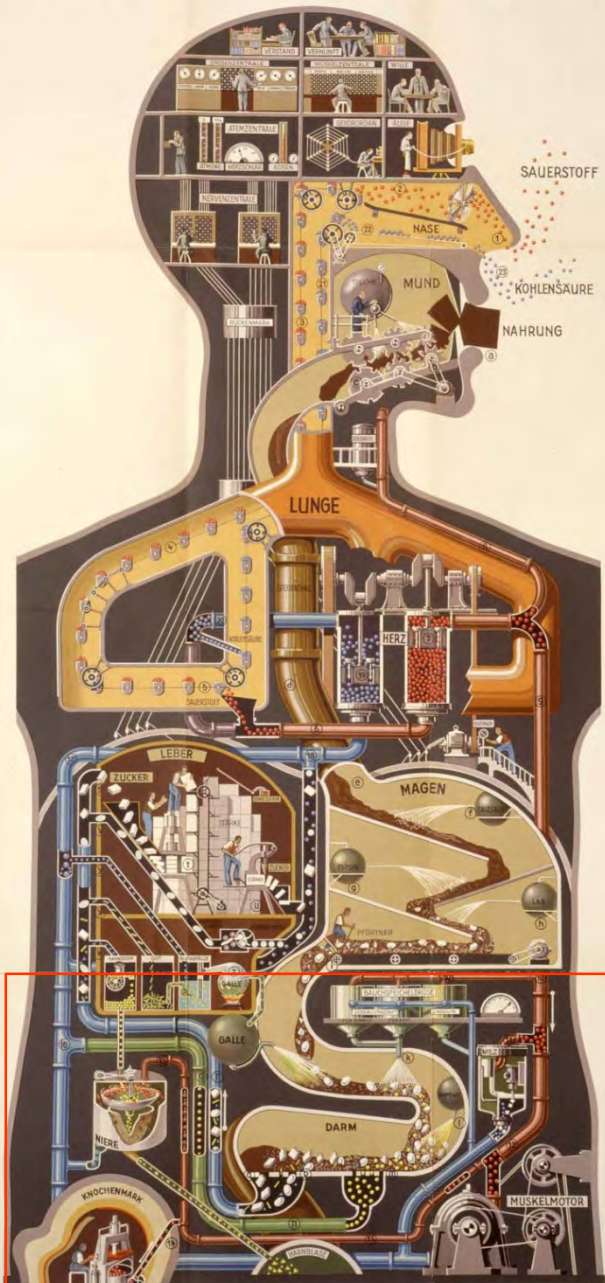
Aus Kahn, DAS LEBEN DES MENSCHEN / Franck'sche Verlagshandlung, Stuttgart /

Mennesket som en kroppsmaskin

Opprinnelse: Fritz Kahn, 1927

Der Mensch als Industriepalast

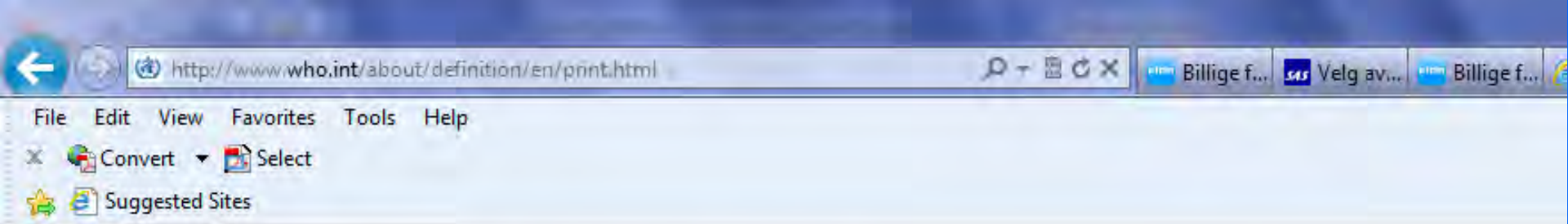

Aus Kahn, DAS LEBEN DES MENSCHEN / Franck'sche Verlagshandlung, Stuttgart /

Mennesket som en kroppsmaskin

Aus Kahn, DAS LEBEN DES MENSCHEN / Franck'sche Verlagshandlung, Stuttgart /

WHO definition of Health

Health is a state of complete physical, mental and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity.

The correct bibliographic citation for the definition is:

Preamble to the Constitution of the World Health Organization as adopted by the International Health Conference, New York, 19-22 June, 1946 (Official Records of the World Health Organization, no. 2, p. 100) and entered into force on 7 April 1948.

The Definition has not been amended since 1948.

Helse kan måles i grad av individuell velvære
Mennesket er ikke en kroppsmaskin
Sykdom er ikke en defekt i et kroppsmaskineri

Alternative beskrivelser av “sykdom”

- E.g.: Patologisk sykdom, Mangel-sykdom, Arvelig sykdom, Fysiologisk sykdom, Livsstil-sykdom o.a.
- WHO definerer 2 hoved-kategorier: Overførbare (*Communicable*) & Ikke-overførbare sykdommer., e.g., hjerte-kar-sykdom, fedme, diabetes, osteoporose, mentale lidelser, oral helse, o.a. Full oversikt i WHO ICD-10.
- I norsk språk menes både subjektivt opplevde forandringer i helsetilstand og objektive forandringer som helseutøvere kategoriserer som en diagnose (eng. Illness vs. Disease)
- (*Lyte* er et særbegrep i norsk trygderett, definert som en tilstand ikke kan henføres under sykdom eller skade, men som likevel ansees som medisinsk invalidiserende)

Hva er helse?
Hva er sykdom ?
Hva er behandling?

HENRIK R. WULFF & PETER C. GØTZSCHE

Rationel klinikk

EVIDENSBASERED
DIAGNOSTISKE OG TERAPEUTISKE BESLUTNINGER

4. U D G A V E

J N K S G A A R D

Begrepet oral helse omfatter

- Munnhulen (Cavum oris)
- Tyggemusklene og kjeveledd
- Hardvev: tenner og kjevebein
- Peri-orale vev: leppe, kinn, ansiktsmusklene

- Fysiologi vs. Patologi → (Re-)habilitering
- Funksjon vs. Dysfunksjon → (Re-)habilitering
- Form vs. Form-avvik → (Re-)habilitering

Pasienter oppsøker tannlege-klinikker pga:

1. Oral sykdom: Hovedsakelig biofilm-
/autoimmun-kausaltet hvor følgetilstanden
oppstår i ulike intraorale hard-bløte vev

2. Skader

Kardinal-symptomer er:

- Vevstap
- Smerter, lokaliserbare eller diffuse
- Besvær med utseendet

Pasienter oppsøker tannlege-klinikker pga:

1. Oral sykdom: Hovedsakelig biofilm-/autoimmun-kausaltet hvor følgetilstanden oppstår i ulike intraorale hard-bløte vev

2. Skader

Kardinal-symptomer er:

- Vevstap
- Smerter, lokaliserbare eller diffuse
- Besvær med utseendet
- **Funksjon-nedsettelse**

Passage/intake of substances

Gaping*

Catch and hold parts*

Sucking*

Breathing, inhalation of vapors, smoke, etc

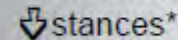

Sensory apparatus for taste, temperature, structure*

Mechanical degradation by biting and chewing*

Saliva lubrication*

Detection of foreign particles/damaging sub-

stances*

Spitting

Mucosal absorption (eg, snuff)

Swallowing*

Vomiting

Neurophysiologic functions

Communicating: phonetics, speech, singing*

Kissing*

Whistling*

Sensory pleasures*

Emotional expression*

Bruxism, teeth clenching*

Yawning

Sneezing, coughing

Instrumental functions

Blowing

Instrument playing*

Orale sykdommer - Etiologi

- Biofilm – forårsakende; Tannkaries & Periodontale sykdommer
- Auto-immune reaksjoner (Slimshinne / Saliva)
- Virale / Bakterielle / Candida
- Kreft – primær- / sekundær-
- Traume / Cyster
- Muskel-skjelett-relaterte (Temporo-mandibular disorders - TMD)
- Tribologiske effekter på vev (Friksjon / Korrosjon)
- Skeletal diskrepans

Biofilm – forårsaket

Skeletal diskrepanans

Biofilm – forårsaket +
Tribologiske effekter
på vev

Skeletal diskrepans + Biofilm – forårsaket + Tribologiske effekter på vev

Dorthe Holst, Irene Skau og Jostein Grytten

Egenvurdert tannhelse, generell helse og tannstatus i den voksne befolkning i Norge i 2004

Hvor mange tenner befolkningen har i munnen, har vært en indikator på befolkningens tannstatus i tretti år. Første gang det ble gjennomført en landsdekkende undersøkelse av tannstatus i 1973 var ca. 450 000 voksne helt uten tenner. Landsdekkende undersøkelser siden har vist at stadig færre er tannløse. I den foreliggende undersøkelsen spurte vi for første gang om befolkningens vurdering av egen tannhelse og generell helse i tillegg til spørsmålet om tannstatus. Undersøkelsen ble foretatt våren 2004 og omfattet 2 471 personer (70 % svar). Resultatene viste at henholdsvis 68 % og 76 % svarte at de har god tannhelse og helse. Bare 3 % var tannløse, og 84 % hadde 20 egne tenner eller flere. At 47 % av de tannløse svarte at de har god tannhelse, viser at folks oppfattelse av tannhelse ikke er et spørsmål kun om å ha egne tenner.

Begrepene helse og sykdom, tannhelse og tannsykdom brukes ofte tilfeldig. Tall for sykkelighet brukes til å beskrive befolkningens helsesituasjon, og tannhelsen for barn og voksne beskrives med mål for tannsykdom. Det påpekes at helse- og tannhelsetjenesten er mer en sykdomstjeneste enn en helsetjeneste. Til daglig er det kanskje ikke

nativ dimensjon, som også har et nullpunkt som svarer til fravær av helse, og en øvre grense. At tannsykdom og tannhelse utgjør hver sin dimensjon, må være forklaringen på at tannløse ofte sier de har god tannhelse. For å gi tannhelsen større bredde, har flere tatt til orde for å bruke begrepet oral helse.

I tillegg til å øke presisjonen i ordbruken, kan det å skille helse fra sykdom også ha et annet formål. Det har for eksempel vært vist at egenvurdering av helse kan være en prediktor for livslengde og samtidig tjene som et motiverende reservoar for helserelatert atferd (2-3). Således kan en positiv oppfattelse av egen helse være motiverende for helserelatert atferd. Stenberg og medarbeidere fant at 95 % av 20-25-åringene mente at det var mulig selv å påvirke sin tannhelse, noe som kan tolkes som et potensial for selvkontroll av tilveksten av tannsykdom (4). Helse- og tannhelsepersonell kan trolig medvirke til å styrke egenoppfattelsen av helse og tannhelse og således direkte medvirke til positiv helseatferd.

En vesentlig forskjell mellom begrepene sykdom og helse ligger i måten tilstandene måles på. Sykdomsforekomst studeres ved hjelp av kliniske undersøkelsesmetoder eller i epidemiologiske undersøkelser med indikatorer for den underliggende sykdom. Helse derimot er verken lett å definere eller

Hvem oppsøker behandling?

Hvordan tilpasser enkeltindividet seg til sin tilstand?

Hvem blir pasient?

Hvorfor?

Hvilke forventninger har de til forbedring?

Sosiokulturelle
forhold

HVA ER BEHANDLING?

*“Noen ganger helbrede,
ofte lindre,
alltid trøste”*

Den norske legeforening

LEGEFORENINGEN MENER

FAG OG FAGUTVIKLING

UTDANNING

ARBEIDSLIV OG JUS

ME

[Legeforeningen](#) / [Om Legeforeningen](#) / [Organisasjon](#) / [Råd og utvalg](#) / [Organisasjonspolitiske utvalg](#) / [Rådet for legeetikk](#) / [Etiske regler for leger](#)

Etiske regler for leger

Vedtatt av landsstyret 1961 med endringer, senest 2002

I. Alminnelige bestemmelser

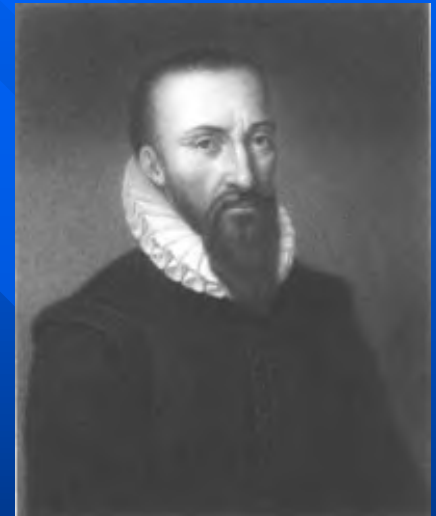
§ 1

En lege skal verne menneskets helse. Legen skal helbrede, lindre og trøste. Legen skal hjelpe syke til å gjenvinne sin helse og friske til å bevare den.

Legen skal bygge sin gjerning på respekt for grunnleggende menneskerettigheter, og på sannhet og rettferdighet i forhold til pasient og samfunn.

§ 2

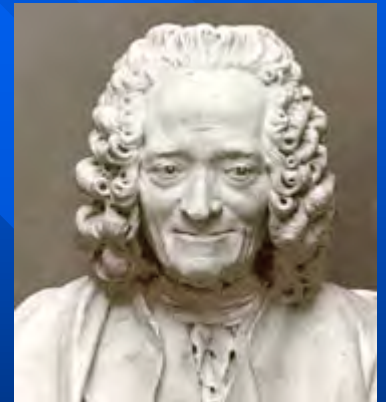
*“Guerir quelquefois,
soulager souvent,
consoler toujours”*

Ambroise Paré
(1510 –1590)

*“Noen ganger helbrede,
ofte lindre, alltid trøste”*

*”De fleste leger
gir medisiner som de vet
lite om,
for å helbrede sykdommer
de vet mindre om,
til mennesker som de ikke
vet noe om”*

Voltaire (1694-1778)

*“Medicine is a science
of uncertainty and an
art of probability”*

William Osler (1849-1919)

Hva innebærer det “å behandle”?

- Forebygge sykdom = påvirke adferd
- Fjerne sykdom - må ta hensyn til pasientpreferanse
- Rehabiliterer - må ta hensyn til pasientpreferanse + økonomi + psykososiale&kulturelle forhold + kostnad-nytte-hensyn o.a.
- Adekvat pasient-behandling forutsetter noe mer enn en å være en “flink tekniker” som kan restituere funksjon eller tapt vev som følge av sykdom, skade eller lyte.

Sykdom og behandling i odontologi

Livstruende

Tilstand som kan utvikle seg til en livstruende situasjon

Sykdom – funn eng.: disease

Sykdom – symptom eng.: illness

Indikatorer for sykdomsutvikling

Forhold som predisponerer for sykdom

Forhold som kan predisponere for sykdom

Elektiv behandling / kosmetikk

Antallet muligheter for “riktige” behandlingsvalg øker

Sykdom og behandling i odontologi

1. Livstruende f.eks anafylaktisk sjokk
→ gjenoppliving
2. Tilstand som under uheldige omstendigheter kan utvikle seg til en livstruende situasjon
f.eks abscess → incisjon (+ antibiotika + hvile)

Sykdom og behandling i odontologi

1. Livstruende
2. ..kan utvikle seg til en livstruende situasjon
3. Sykdom (“Disease”) f.eks karies/periodontitt
→ ikke operativt/ operativt/ reversibelt/
ikke reversibelt inngrep ?
4. Sykdom (“Illness” / “Disorder”) f.eks smerte,
tmd → ikke operativt/ operativt/ reversibelt/
ikke reversibelt inngrep ??

* Disease = organic pathologies and abnormalities

* Illness = a subjective experience (the individual perception)

* Disorder = a functional abnormality or disturbance

Sykdom og behandling i odontologi

1. Livstruende
2. ..kan utvikle seg til en livstruende situasjon
3. Sykdom (“Disease”)
4. Sykdom (“Illness” / “Disorder”)
5. Indikatorer for sykdom som kan utvikle seg til mer omfattende sykdom, f.eks tannslitasje, gingivitt, leukoplakier
→ ?
6. Funn som kan predisponere for sykdom f.eks tannsten, plakk, fyllingers kvalitet, xerostomi
→ ?

Sykdom og behandling i odontologi

1. Livstruende
2. ..kan utvikle seg til en livstruende situasjon
3. Sykdom (“Disease”)
4. Sykdom (“Illness”)
5. Indikatorer for sykdom
6. Funn som kan predisponere for sykdom

Elektiv odontologi, kosmetikk

Mer en tjenesteyter - kunde interaksjon?

Sykdom og behandling i odontologi

- Hvor ligger grensen mellom kirurgisk kosmetisk endring av kropp og forebyggelse av patologi?
- Hvor ligger grensen mellom tannkirurgisk kosmetisk endring av kropp og forebyggelse av patologi?
- Hvor mange i salen har fjernet sine symptomfrie visdomstenner?

Sykdom og behandling i odontologi

- Hvor ligger grensen mellom kirurgisk kosmetisk endring av kropp og ivaretagelse av helse?
- Hvor ligger grensen mellom tannkirurgisk kosmetisk endring av kropp og ivaretagelse av helse?
- Hvor mange i salen har hatt kjeveortopedi (tannregulering)

**MUNNHULEN SOM ET SPEIL
AV GENERELL HELSE**

Munnhulen - et speil av generell helse

Generelle sykdommer som vanligvis manifesterer seg i munnhulen

- Endokrine (f.o.f. Diabetes-2)
- Hematologiske
- Ernæring
- Stress / psykogen sykdom
- HIV / AIDS
- +++

Munnhulen - et speil av generell helse

- Generelle sykdommer som kan først manifestere seg i munnhulen før / uten at funn og symptomer oppstår andre steder:
 - Under- /feil- ernæring
 - Osteoporose
 - Kreft
 - HIV / AIDS
 - Anorexi-Bulemi
 - Graviditet
 - Bivirkninger av medisin / rus-misbruk
 - Yrkeseksponering av partikulært støv / syredamp

Manifestasjon av generelle sykdommer i munnhulen

A

B

12 år gml gutt

R

L

Kilde: Rose LF, et al. Periodontics. Elsevier Mosby 2004. p. 806

A

B

Voksen mann

C

Kilde: Rose LF, et al. Periodontics. Elsevier Mosby 2004. p. 812

Manifestasjon av generelle sykdommer i munnhulen

Kilde: Rose LF, et al. Periodontics. Elsevier Mosby 2004. p. 800, 822

TANKARIES

Følgetilstander av tannkaries

Kavitet i emaljen

Kavitet i dentin

Betennelse i pulpa

Betennelse tannrot

Akutt lokal betennelse

“abscess”

Hode-hals abscess

“Behandling”*

A. Fjerne vev + “fylling”

B. A eller ”krone”

C. A/B + “rotfylling”

D. Som for C

E. Incision&drenering (alt.
intra/ekstraoral fistel

F. Full sykehus-behandling

*Annet enn ekstraksjon

[Marian Wright Edelman: Deamonte Driver's Death From Toothache ...](#)

[www.huffingtonpost.com/.../deamonte-drivers-dental-care_b_83170...](#)

Since **Deamonte's** death, Congress has recognized dental coverage as an important component of comprehensive care for children, enacting major policy ...

[For Want of a Dentist](#)

[www.washingtonpost.com](#) » Metro » Maryland

28 Feb 2007 – Twelve-year-old **Deamonte Driver** died of a toothache Sunday. ...

Deamonte Driver, sitting next to his mother, Alyce, shows the scars from ...

[Remembering Deamonte Driver - The Hill's Congress Blog](#)

[thehill.com/.../211727-sen-ben-cardin-d-md-and-rep-elijah-e-cummi...](#)

21 Feb 2012 – February 25 will mark the fifth anniversary of the death of **Deamonte Driver**, a 12-year old Prince George's County child whose untreated tooth ...

[Images for Deamonte Driver](#) - Report images

[A crisis in dental care](#)

[www.philly.com/philly/health/141332843.html](#) - United States

4 Mar 2012 – **Deamonte Driver**, 12, died from an untreated tooth infection. "As a nation, we don't talk about it much but there is a dental crisis in America," ...

[The Decaying Realities Behind Deamonte Driver's Death: America ...](#)

[www.solomonsimmons.com](#) » SongzofSolomon Blog

18 Apr 2012 – The Story: The Washington Post ("Post") reported the senseless death of **Deamonte Driver**, a 12-year-old African-American male who died ...

[American Dental Association Statement on the Death of Deamonte ...](#)

[www.prnewswire.com/.../american-dental-association-statement-on-th...](#)

CHICAGO, March 2 /PRNewswire-USNewswire/ -- The following is being issued by the American Dental Association: We are deeply saddened at the apparently ...

[Deamonte Driver 2nd Anniversary - YouTube](#)

[www.youtube.com/watch?v=W_wDM1ocelLU](#)

25 Feb 2009 - 9 min - Uploaded by edfishel

Maryland Congressman Elijah Cummings led a group of oral health care experts, including Dental School ...

[Deamonte Driver - YouTube](#)

Kyle Willis, Cincinnati Man, Dies From Toothache, Couldn't Afford Meds (VIDEO)

The Huffington Post | Laura Hibbard | First Posted: 09/03/11 01:32 PM ET | Updated: 11/03/11 06:12 AM ET

SHARE THIS STORY

Like 69 people like this.

4,194

23

3,906

8

share

tweet

email

+1

Kyle Willis, a 24-year-old man from Ohio, died on Wednesday from a tooth infection, Cincinnati's WLWT reported.

According to the station, Willis' wisdom tooth began hurting two weeks ago, and dentists said it needed to be removed.

Willis, however, was a single father without health insurance, and couldn't afford the procedure.

After developing severe headaches and facial

swelling, he went to the emergency room.

Although doctors recommended antibiotics and pain medication, Willis could only afford one.

Patti Collins, Willis' aunt, told WLWT what happened next.

"The (doctors) gave him antibiotic and pain medication. But he couldn't afford to pay for the antibiotic, so he chose the pain meds, which was not what he needed," Collins said. Doctors told Willis' family that while the pain had stopped, the infection kept spreading -- eventually attacking his brain and causing it to swell."

Willis leaves behind a 6-year-old daughter, and family members are hoping to create a fund for her future college education.

Dr. Irvin Silverstein, a dentist at the University of California told ABC news that Willis' story isn't uncommon.

"People don't realize that dental disease can cause serious illness. The problem is not just

Tannkaries

World Health
Organization

[Health topics](#)

[Data and statistics](#)

[Media centre](#)

[Publications](#)

[Countries](#)

[Programmes and projects](#)

[Ab](#)

Search

Oral health

[Oral health home](#)

[Strategies for oral disease prevention & HP](#)

[Policy basis](#)

[Priority action areas](#)

[Documents & publications](#)

[Partners](#)

Policy basis

Dental caries is still a major oral health problem in most industrialized countries, while it appears to be less common and less severe in most African countries.

Current oral health situation at global level

Despite great achievements in oral health of populations globally, problems still remain in many communities all over the world - particularly among under-privileged groups in developed and developing countries. Dental caries and periodontal diseases have historically been considered the most important global oral health burdens. At present,

Tannkaries

- ✓ Flere fattige enn rike har karies
- ✓ Flere fattige enn rike har ubehandlet karies
- ✓ Barn med ubehandlet karies er relatert til familieøkonomi og til etnisk gruppe
- ✓ Karies er redusert i den vestlige verden og sterkt økende i de fleste andre land

The background of the slide is a dark blue gradient. Overlaid on this are several diagonal stripes of a lighter blue color, running from the top-left towards the bottom-right. The stripes are parallel and have a consistent width and spacing.

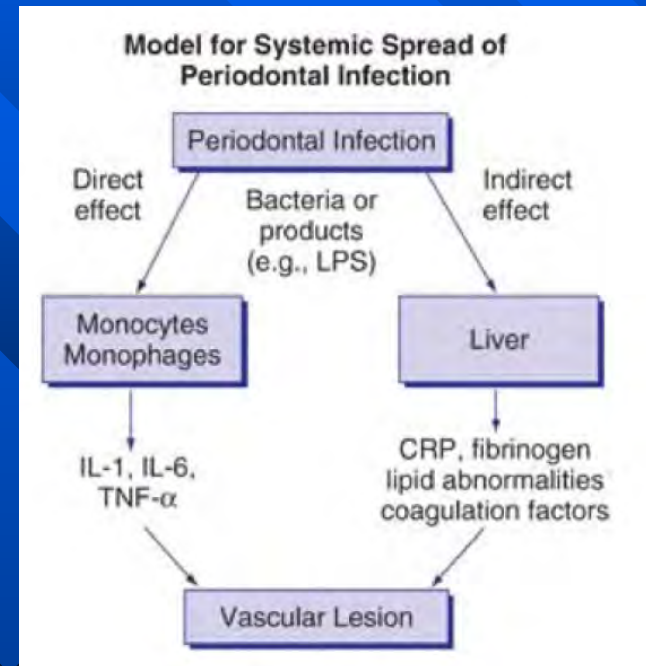
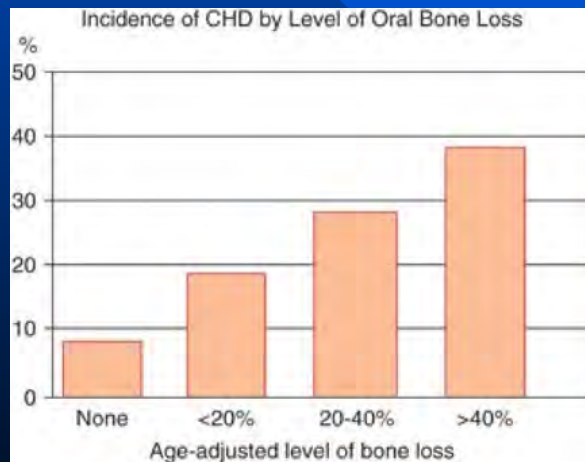
PERIODONTALE SYKDOMMER

Kilde: Socransky, JCP 1998 / T Gussgard 2010

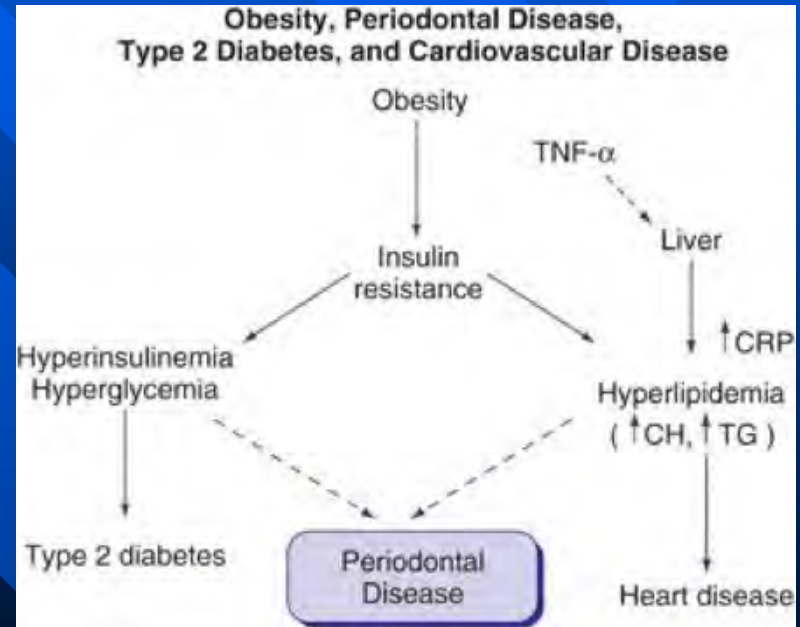
Konsekvenser av periodontitt?

- “Sårflate” av 28 tenner med akutt periodontitt estimert til 35 cm²
- Kronisk, kontinuerlig produksjon av pro-inflammatoriske cytokiner
 - Atero-sklerotisk plakk -> vaskulære effekter

Konsekvenser av periodontitt?

- “Sårflate” av 28 tenner med akutt periodontitt estimert til 35 cm²
- Kronisk, kontinuerlig produksjon av pro-inflammatoriske cytokiner
 - Atero-sklerotisk plakk -> vaskulære effekter
 - Diabetes?
 - Fedme?
 - Lav fødselsvekt /prematur fødsel?
 - Bukspyttkjertel-kreft?

**KREFT I MUNN, SVELG
ELLER PERI-ORALT**

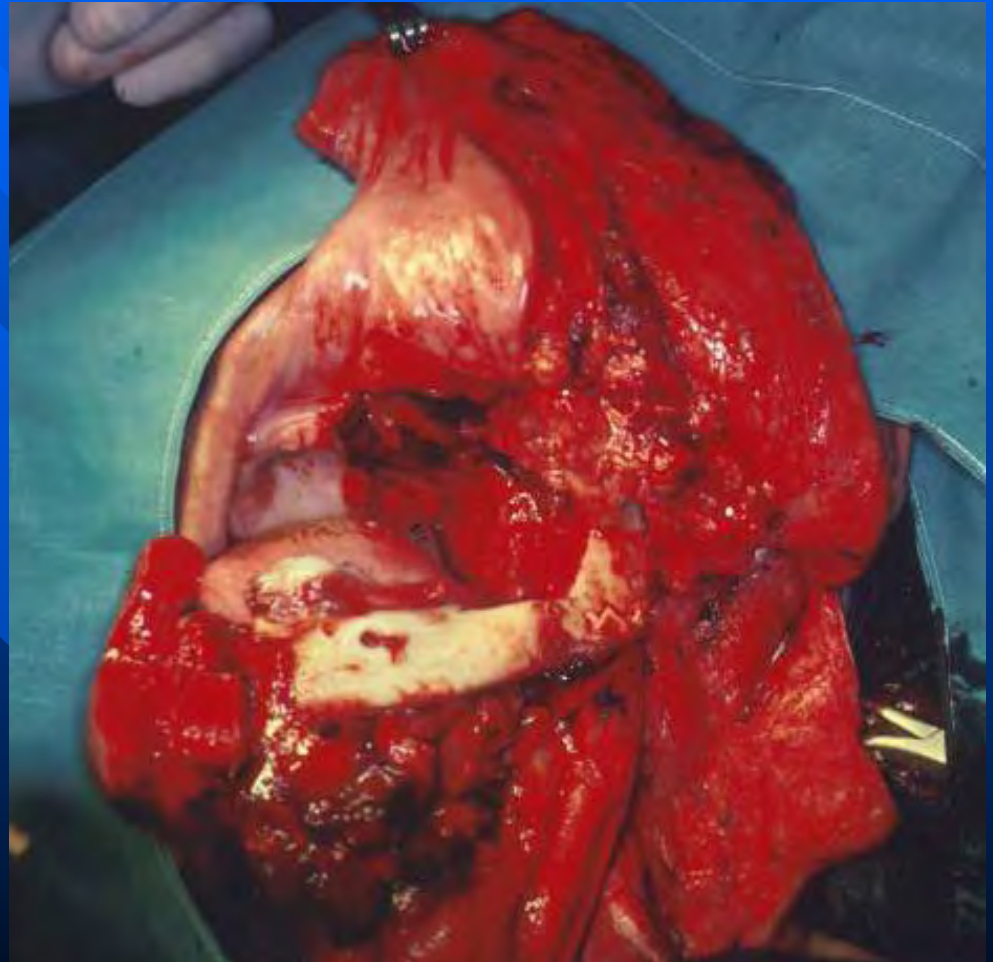
Kreft i Munn og Svelg

- 2%-4% av alle kreftformer
- Årlig i USA: 30.000 nye diagnoser / 8000 dødsfall
- Gjennomsnittsalder v/ diagnose: 60 år
- Hovedrisiko-faktorer: tobakk & alkohol
- Mann: Kvinner: 2:1
- Plate-epitel carcinom
- Jo tidligere oppdagelse jo bedre prognose

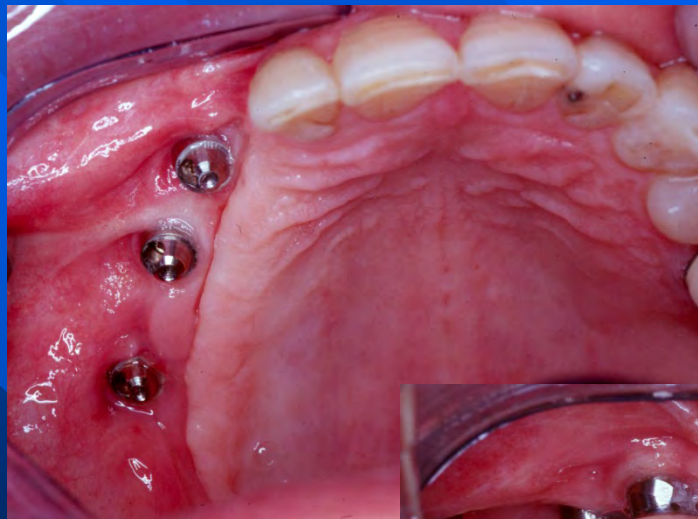
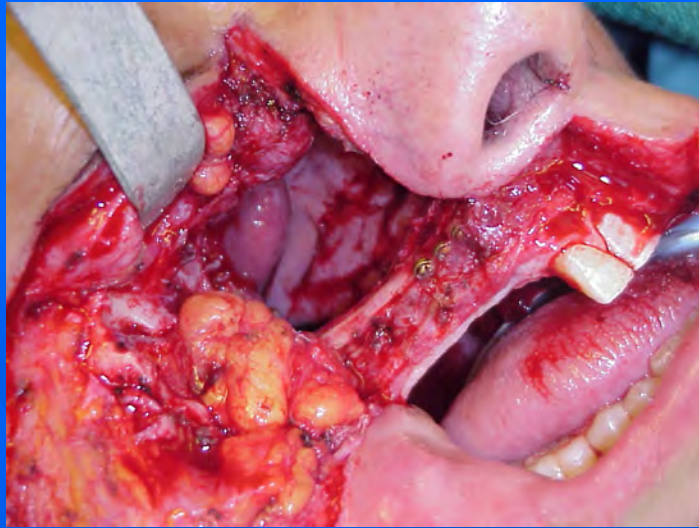
Plateepitel-carcinom

Plateepitel-carcinom – Kirurgi +/- strålebehandling 70 Gy, 7 uker

MANGELFULL MUNNHYGIENE

Konsekvenser av mangelfull munnhygiene

- Økt risiko for:
 - Gingiva-hypertrofi v/ medikamentbruk
 - Munnhule-kreft
 - Lungebetennelse ved intensiv akuttbehandling (intubering)
 - Lungebetennelse ved sterkt svekket allmenn helse

**MANGELFULL TANNSETT /
TYGGEFUNKSJON**

Konsekvenser av mangelfult tannsett

- Dårlig tyggefunksjon
 - Ernæring?
 - Gastro-intestinale problemer?
 - Kognitive funksjoner?
 - Balanse?
 - Psyko-sosialt (*Verdi av å spise i felleskap uten angst?*)
- Dårlig estetikk
 - Psyko-sosialt (*Verdi av å le i felleskap uten angst?*)
- Objektiv kontra subjektiv behandlingsbehov

Dorthe Holst og Kari Elisabeth Dahl

Påvirker oral helse livskvaliteten?

En representativ, deskriptiv befolkningsundersøkelse

I forbindelse med en spørreskjemaundersøkelse i 2004 ønsket vi å kartlegge hvordan folk oppfattet sin orale helse relatert til livskvalitet. Det ble oppstilt fire hypoteser om hvordan vi antar demografiske karakteristika henger sammen med forekomsten av selvopplevd ubehag eller problemer fra tenner, proteser eller andre forhold i munnen. Spørreskjemaene ble sendt ut av TNS Gallup til et tilfeldig utvalg voksne over 20 år, i alt 3 538 personer. Svarprosenten var 70 (n=2 471). Oral helse relatert livskvalitet ble målt med Oral Health Impact Profile 14, OHIP.

Resultatene viste at den yngste aldergruppen hadde mest ubehag og problemer med sin tannhelse relatert til livskvalitet. Det var en høyere andel kvinner enn menn som hadde plager. Personer med kort utdanning rapporterte mer ubehag og problemer med tannhelsen enn personer med lang utdanning. En større andel tannløse i forhold til de med egne tenner hadde problemer på alle indikatorer. Selv om det er uklart

hva som ligger bak svarene, vil ny kunnskap om den subjektive tenk

Det er en økende forståelse for at det er hensiktsmessig å skille sykdom og helse fra hverandre, både begrepsmessig og empirisk (4). Denne delingen kan føres tilbake til WHO's definisjon av helse, som ikke bare er fravær av sykdom. Skillet er heller ikke bare av akademisk interesse. Folk tilkjenner at de har flere sykdommer, men oppgir samtidig at helsen er god. Mange gjør den nesten paradoksale vurderingen at tannhelsen er god selv om de har mistet alle tennene (5). På grunn av den begrepsmessige forskjellen mellom sykdom og helse, måles de med forskjellige metoder. Sykdomsforekomst studeres ved hjelp av kliniske eller epidemiologiske undersøkelsesmetoder, ofte med kvantitative og objektive indikatorer for den underliggende sykdom. Implisitt i helsebegrepet ligger det en subjektiv tilstand som ikke lar seg observere direkte. Derfor er det nødvendig å spørre dem det gjelder. Den enkleste måten å måle helse på

FOLKEHELSEARBEID I TANNHELSETJENESTEN

WHO fokus på Folkehelsearbeid

- Hovedprinsippene fastslått i WHO's Ottawa-charter i 1986
- I Bangkok-charteret (2005) ble det fastslått at "Politikk og partnerskap for å bedre helsen og redusere ulikheter i helse skal ha en sentral plass i global og nasjonal utvikling"
- "Folkehelsearbeid må være en kontinuerlig prosess for å sette folk stand til å ta vare på egen helse".

Samfunnsøkonomi

Forebygging av orale sykdommer har resultert i en estimert akkumulert samfunnsgevinst på ca. 360 milliarder norske kroner i løpet av de siste 40 årene i USA.

National Institute of Dental & Craniofacial Research, Natl. Inst.Health. J Dent Res 2000; 79: 893-904.

Det årlige tannlegebesøket

- Potensiell samfunnsmedisinsk gevinst i lys av at 75% av den norske befolkningen oppsøker en tannlege i løpet av et år?
- Helsefremmende og forebyggende innsats mht:
 - Blodtrykk
 - Medikamentelle bivirkninger
 - Kosthold
 - Tilfeldige røntgenfunn
 - Nikotin - stopp
 - Familievold
 -

